

Geografické rozhledy – časopis pro další vzdělávání v geografii
Ročník 31 (2021–2022), číslo 4

Vydává Česká geografická společnost, z. s. v Nakladatelství P3K, s. r. o., www.p3k.cz

Adresa redakce: Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Albertov 6, 128 00 Praha 2
redakce@geograficke-rozhledy.cz
www.geograficke-rozhledy.cz

 [geograficke.rozhledy](https://www.facebook.com/geograficke.rozhledy)
 [geografickerozhledy](https://www.instagram.com/geografickerozhledy)

Šéfredaktor: Miroslav Šifta

Redakce: Petr Karas, Lenka Pavelková

Redakční rada: Barbara Baarová, Jan D. Bláha, Artur Boháč, Dana Fialová, Jindřich Frajer, Daniel Gurňák, David Hána, Martin Hanus, Klára Hulíková, Jakub Jelen, Jan Kopp, Marek Křížek, Silvie R. Kučerová, Jakub Lysák, Jiří Martínek, Tomáš Matějček, Darina Mísařová, Aleš Nováček, Pavel Raška, Dana Řezníčková, Hana Svobodová, Miroslav Šobr

Layout: Vít T. Luštinec, Karel Kupka

Sazba a zlom: Nakladatelství P3K, s. r. o.

Tisk: Grafotechna plus, s. r. o.

Distribuci a předplatné zajišťuje jménem vydavatele firma SEND Předplatné.

Předplatné objednávejte na:

www.send.cz/geografickerozhledy.

Časopis vychází 5× ve školním roce. Roční předplatné 395 Kč. Cena za jednotlivé číslo 79 Kč. Bližší informace o nových cenách naleznete na webu Geografických rozhledů. Redakční uzávěrka 20. 4. 2022, číslo 4 vyšlo 2. 5. 2022. Podávání novinových zásilek povoleno ředitelstvím pošt Praha č. j. 139/92 – NP, ze dne 17. 11. 1992. MK ČR E 5922, ISSN 1210-3004.

Časopis je zařazen na Seznam recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v Česku. Je vydáván s finanční podporou Akademie věd ČR.

Foto na titulní straně:

Střední Amerika je střetem různých kultur. Především té původní, indiánské, a kultury evropských kolonizátorů. Indiánská barevnost se krásně promítá například do církevní architektury Evropany dovezeného nového náboženství – křesťanství. Na snímku je kostel v guatemalském Totonicapánu.
Foto: Bruno Adrian / Shutterstock.com.

Obsah

TÉMA ČÍSLA

Střední Amerika – region kriminality (Radovan Kubík, Aleš Nováček, Adam Slavíček)	4
Americko-mexická hranice: bariéra proti zločinu nebo zóna humanitární krize? (Jiří Preis, Michal Kohout)	8
Střední Amerika stále v pohybu (Petra Štěpančíková, Jakub Stemberk)	12
Hispaniola: jeden ostrov, dva světy (Matyáš Svítok, Lenka Pavelková)	16
Kde hurikány dostaly své jméno (Miloslav Müller)	20
Golfský proud: teplo pro Evropu ze Střední Ameriky (Miroslav Šobr)	24
Objevování a dobývání Střední Ameriky (Jiří Martínek)	28
Daňové ráje z globální geografické perspektivy (David Hána)	32

KALEIDOSKOP

VĚDA, VÝZKUM A INOVACE

Zalednění tropických And (Zdeněk Engel)	38
---	----

AKTUALITY

42

Úvodník

Na Ukrajinu už déle než měsíc útočí Putinovo Rusko. V rubrice Kaleidoskop situaci reflektuje politický geograf (a mimochodem bývalý šéfredaktor Rozhledů), kolega Libor Jelen. Ukrajíně, ale i dalším částem bývalého Sovětského svazu (které spojuje fakt, že se vůči nim Rusko více či méně aktuálně chová nadřazeně a klade si tu nepřiměřené nároky) se budeme více věnovat hned v prvním čísle příštího ročníku. Číslo *Postsovětský prostor* vyjde na začátku října 2022.

Toto vydání Rozhledů má v hledáčku také poměrně nebezpečný, ale zároveň kulturně i přírodně velmi pestrý a krásný region – Střední Ameriku. Geograficky se Střední Amerika vymezuje jako území mezi Tuhuanpeckou a Panamskou šíjí. Kromě sedmi nezávislých států (Belize, Guatemala, Honduras, Salvador, Nikaragua, Kostarika a Panama) by tedy do tohoto regionu měly spadat ještě některé mexické státy (například Chiapas a Yucatán). I proto je do středoamerického regionu často zahrnováno Mexiko jako celek. Mexiko s většinou středoamerických států sdílí také část historie – období španělské koloniální nadvlády. Z té pramení podobné kulturní rysy včetně nejrozšířenějšího jazyka v regionu – španělštiny. Koloniální minulost pojí Střední Ameriku i se státy Karibiku. Karibská oblast je region složený z ostrovů ležících v Karibském moři, které se dělí do tří hlavních souostroví: Lucayské (především Bahamy), Velké Antily (které, mimo jiné, zahrnují největší karibské ostrovy Kubu, Hispaniolu nebo Jamajku) a Malé Antily (například Trinidad a Tobago, francouzský Guadeloupe nebo nizozemské Curaçao). V Karibské oblasti žije na území 34 států a teritorií více než 43 milionů obyvatel. V sedmi pevninských státech Střední Ameriky žije dohromady téměř 48 milionů lidí. A Mexiko je s více než 126 miliony obyvatel 10. nejlidnatější zemí světa. Spolu s Mexikem a Karibikem Střední Amerika zahrnuje celou oblast mezi Spojenými státy a Kanadou na severu a celou Jižní Amerikou. Takto široce jsme pojali Střední Ameriku i v těchto Rozhledech. Ba dokonce jsme v článku o zalednění And zašli až do Jižní Ameriky. Doufáme, že pestrá nabídka tohoto čísla Rozhledů vám umožní přesunout se v myšlenkách pryč od smutných událostí na Ukrajině!
Miroslav Šifta